
Er leger udugelige arbeidsgivere?

AKTUELT

INGRID M. HØIE

Email: ingrid.hoie@legeforeningen.no

Tidsskriftet

– Mange leger er elendige arbeidsgivere, de lønner lavest mulig og mangler kunnskap om det mest elementære i arbeidsmiljøloven. Legeforeningen må stramme opp i egne rekker.

Det mener leder i Norsk Helsesekretærforbund, Linda Vinje. Hun får mange tilbakemeldinger fra legesekretærer som tyder på at det neppe er arbeidsmiljø og pensjonsordning for legesekretæren som leger er mest opptatt av når de skal etablere egen praksis.

– Det skorter på kunnskap om det mest elementære i arbeidsmiljøloven. Mange kjenner ikke ferieloven. Vi får meldinger om forhold som dreier seg om permisjoner, om ugunstig arbeidstid og overtidsarbeid uten kompensasjon, om lønn som blir lagt på lavest mulige nivå og uten pensjonsordning, og om usaklige oppsigelser. Jo flere leger som blir privatpraktiserende, desto flere henvendelser får vi. Jeg er bekymret for våre medlemmer, sier Vinje.

Linda Vinje tror at de fleste tilfeller skyldes uvitenhet, men det handler også om økonomi.

– Jeg må også understreke at mange leger er svært gode arbeidsgivere, men ingen regel uten unntak, legger hun til.

Sekretærens favør

– Leger er nok mer opptatt av det faglige enn arbeidsforhold for ansatte. Det er forståelig, men når man skal drive egen praksis, følger det med en pakke som heter arbeidsgiveransvar, sier Geir Zetterstrøm i Kommunalansattes Fellesorganisasjon. I saker fra Østfold, Akershus og Oslo som organisasjonen behandlet i 2000, dominerte saker om ansettelsesforhold mellom lege og legesekretær. Det gjaldt 14 av 16 forhold i privat virksomhet, og for fem av ni saker i APO-virksomheter, det vil si private arbeidsgivere i offentlig sektor. Konfliktene dreide seg først og fremst om oppsigelse og etterbetaling av lønn. Ifølge Zetterstrøm endte hovedtyngden av sakene i legesekretærens favør.

– Sett i forhold til antall privatpraktiserende leger i disse tre fylkene er dette et problem som angår få, men i de tilfellene det er et problem, er konflikten svært fastlåst. Mitt inntrykk er at leger er lite flinke til å vurdere ting på nytt og svært såre på penger. Vi har stort sett et godt samarbeid med Legeforeningen, men jeg etterlyser likevel litt mer initiativ når det gjelder å stramme opp forhold i egne rekker, sier Zetterstrøm.

Mangler bevisshet

I Legeforeningen er man opptatt av at medlemmene er seg rollen som arbeidsgiver bevisst.

– På samme måte som vi forventer at våre medlemmer får skikkelige arbeidsbetingelser, forventer vi at de skaper et godt og forsvarlig arbeidsmiljø for sine ansatte og setter seg inn i det regelverk som er nødvendig for å fylle rollen som arbeidsgiver, sier Nils Grytten i Legeforeningens forhandlingsavdeling.

Å sørge for skriftlig arbeidsavtale er ikke tilstrekkelig for å fylle rollen som arbeidsgiver. Man plikter også å sikre ansattes sikkerhet, helse og velferd. Det handler om å være personalorientert med hensyn til opplæring, utvikling og omsorg for medarbeiderne, om alt fra å sørge for at spisepausen overholdes i hyggelig miljø til å ta seg tid til medarbeidersamtaler og sikre at de ansatte får faglig oppdatering.

– Det står ikke spesifikt i arbeidsmiljøloven at en arbeidsgiver plikter å sende sine ansatte på kurs, men det er ikke forsvarlig at ansatte ikke er faglig oppdatert, kommenterer Grytten. Han synes det er et overraskende stort problem at så mange er

lite bevisste sin rolle som arbeidsgiver.

Kontakt Legeforeningen

– Hva bidrar Legeforeningen med for å øke kunnskapsnivået hos medlemmene?

– Først og fremst er vi avhengig av at den som trenger veiledning tar kontakt med oss, uten at det dermed er sagt at vi kan lære opp hver enkelt. Vi kan opplyse om tilgjengelig litteratur, og vi kan oversende utkast til arbeidsavtale. I forbindelse med fastlegeordningen har forhandlingsavdelingen sendt ut et skriv om arbeidsgiveransvar til de leger som skal bli arbeidsgivere, hvor vi kort omtaler temaer som virksomhetsoverdragelse, prøvetid, ferielov og lønn. Legeforeningen får gjerne henvendelser fra medlemmer først når det er konflikt i et ansettelsesforhold. Vi kan gi en vurdering av tvister, og etter søknad bidra med rettslig bistand. Vi oppfordrer til aldri å iverksette oppsigelse uten å ha snakket med oss eller ekstern advokat først, presiserer Grytten.

Informasjon, kommunikasjon, motivasjon, forståelse for lederskap og for det å lede andre, er viktige stikkord i praktisk personalhåndtering, mener Ellen Vik i Bedriftsforbundet.

– I en hvilken som helst bedrift er man helt avhengig av samarbeid og god kommunikasjon for å drive godt. Små arbeidsplasser er mer sårbare. Medarbeidersamtaler er et viktig verktøy for tilbakemeldinger og toveis kommunikasjon og for å utvikle medarbeidernes kompetanse. Det finnes mange kurs på markedet som har lederpsykologi på programmet, sier hun.

Arbeidsmiljøloven og ferieloven får man kjøpt hos Akademika, telefon 800 80 960 eller man kan finne dem på: www.lovdata.no .

Legeforeningens standardiserte avtaler for ansettelse, oppsigelse og arbeid, er lagt ut på www.legeforeningen.no under knappen Lønn og avtaler.

Kurs om arbeidsgiverrollen

Legeforeningen har ingen kurs hvor arbeidsgiverrollen er hovedtema, men i flere kurs inngår den som et element.

- – Alment praktiserende lægers forening avvikler årlig kurset Primærlegen og medarbeideren hvor hovedtemaet er samspill og kommunikasjon. På kurset ser man på legekontoret som teamarbeidsplass. Man legger stor vekt på arbeidsgiverrollen, men tar også for seg arbeidstakerens rolle.
- – Grunnkurs 4 i allmennmedisin, i Møre og Romsdal, Nordland og i Kristiansand, berører temaet legen som arbeidsgiver.
- – Praktiserende Spesialisters Landsforening har jevnlig tatt opp temaet i sine administrasjonskurs, men det står ikke på programmet for innværende år.
- – Primærmedisinsk uke har hatt temaet på programmet.
- Sekretariatet i Alment praktiserende lægers forening har til utlån kurspermen *Legen som arbeidsgiver* med opplegg til tredagerskurs med gruppeundervisning.

Publisert: 10. februar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.